

Gyerekirodalom és medialitás

A KRE Gyerek- és Ifjúsági Irodalmi Kutatócsoportjának konferenciája

2020. február 7., péntek

KRE BTK, Dózsa György út 25. 24-es terem

A gyerekirodalom irodalom-, kánon- és intézménytörténeti vonatkozásainak megértése mára már elképzelhetetlen anélkül, hogy ne vessünk számot a klasszikusoknak vagy a kortárs szövegeknek a magyar gyerekkultúra mediális terében való jelenlétével. (Elképzelhetetlennek kellene lennie.) A KRE gyerekirodalmi kutatócsoportjának legújabb gyerekirodalmi konferenciája – a korábbiak: *Tükröm, tükröm*, 2012; „*kézfékes fordulást is tud*”, 2017; *Kortárs gyerekirodalom a mai magyar iskolában*, 2018 – nem egyszerűen a régi és az új gyerekirodalom közvetítettségének technikai médiumait vizsgálja (a sajtómédiumoktól a színházi és a filmes adaptációkon át a digitális tartalmakig), hanem igyekszik rákérdezni a gyerekirodalmi műfajoknak, a „távoli olvasás” terjedő jelenségének és a gyerekirodalom intézményrendszerének médiumként való működésére is. A konferencia előadásai McLuhan *Understanding Media* című munkájának *instrumentális*, „az emberi érzékek kiterjesztéseként értett médium” tézise és a Heideggerre hivatkozó *antropológiai* média-értelmezések, az én „hiányosságának”, „elrejtettségének” fogalmi keretei felől közelítenek a gyerekirodalom problémáihoz:

- vajon van-e szerepe a könyvmédium, az olvasás fokozatos háttérbe szorulásában annak, hogy „az emberi képességek kihelyezése” az utóbbi évtizedekben alapvetően nem az írásbeliség médiumaiba történik?
- ez vajon azt jelenti, hogy az *én* más és más (x-y-z-generációk?) konstrukcióiban másféle mediálisan betöltendő hiányok jelennek meg?
- még mindig komolyan kell-e vennünk azt a tradicionális elképzelést, hogy a gyerek személyisége eleve hiányos, ezért kell a társadalomnak egy egységesített akkulturációs intézményrendszert működtetnie „az emberi érzékek kiterjesztésének” elsajátítására? (A legújabb technikai médiumok használatában a gyerekek gyakorlottabb, mint a felnőttek.)
- milyen (vissza)hatással van ez a kortárs irodalmi műfajokra?
- vissza lehet-e erőltetni az irodalomtanítást az irodalmi közvetítettség száz évvel ezelőtti – a modern médiumhasználati ismeretektől mentesített – struktúráiba?

Válaszokat keresünk, a párbeszéd lehetőségeit.

Szeretettel várjuk az érdeklődő szakembereket, magyar- és média-szakos tanárkollégákat!

Kapcsolat: Hermann Zoltán hermann.zoltan@hungarnet.hu; Pataki Viktor pviktor21@gmail.com

A konferencia tervezett programja:

9.00 Köszöntő

Médiaelméletek

- 9.10 Mészáros Márton: *A slam* mint médium „gyökerei”
9.30 Kucserka Zsófia: Tanít – de mit? A gyerekirodalom didaktikai funkciójának változásairól
9.50 Kérchy Anna: Humor, horror, hiátus. A groteszk gyerektest mint szövegmotor Kócos Petitől Pacasrácig
10.10 *Vita*
10.30 *Kávészünet*

Médiatörténet(ek)

- 11.00 Hansági Ágnes – Vojnics-Rogics Réka: Gyerekirodalom és gyermekolvasó a 19. századi magyar tömegmédiákban
11.20 Hermann Zoltán: A gyerekirodalom és a 20. századi ideológiák – Buday Géza: *A krasznabecsi háború* / Bogáti Péter: *Az ágasvári csata*
11.40 Lovász Andrea: „kastély, harminchat tornyú, háromszáz ablakos” – A gyerekirodalom intézményrendszere
12.00 *Vita*
12.20 *Ebédészünet*

Műfajok

- 13.20 Pataki Viktor: Esztétikai akkulturáció? A gyereklíra medialitásáról és olvashatóságáról
13.40 Nagy Gabriella: A mese mint médium: állatmesék
14.00 *Vita*
14.20 *Kávészünet*

Képmédiumok

- 15.00 Sággy Miklós: Móricz Zsigmond *Légy jó mindhalálig* című regénye a filmadaptációk tükrében
15.20 Vincze Ferenc: Druidák és rómaiak, avagy a szóbeliség és írásbeliség reprezentációja az *Asterix*-ben
15.40 *Vita*
16.00 *Zárszó*